

"ISKRE"
Glasilo SVŠ
VIPAVA

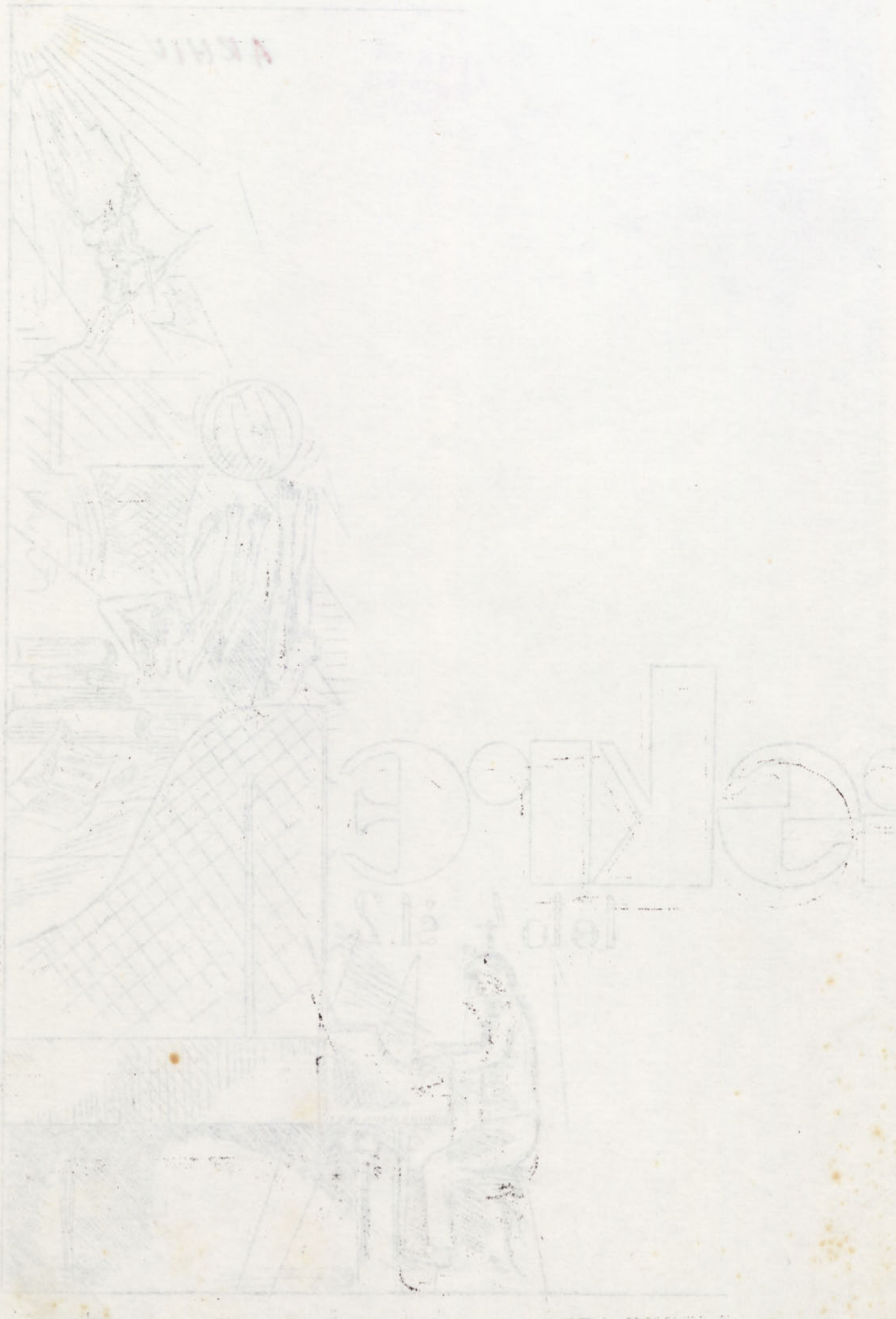
ARHIV

iskre

leto 4. št. 2

ARCHIV

Kronika

Letošnje praznovanje Prešernovega dne smo združili s praznovanjem 120. obletnice nastanka Mohorjeve družbe. Dvorano smo okrasili s Prešernovo sliko, okrog pa sta bili začetnici "Mohorjeve družbe" v obliki klasičnih stebrov in lokov. Zvrstile so se tri zborovske pesmi na Prešernovo besedilo, pa troje deklamacij. Nato nam je tajnik Mohorjeve družbe, dr. Rado Bordon, na kratko orisal razvoj in pomen mohorjevsk ter podal zanimivo primerjavo med ustanoviteljem Mohorjeve družbe - Antonom Slomškom in France-
tom Prešernom. Oba sta bila sinova preprostih staršev, oba je povezovala brazm jna ljubezen do domovine in u-
metniško ustvarjanje.

Po proslavi smo si ogledali še razstavo mohorjevskih knjig, ki so izhajale od nastanka družba pa do leta 1945. Med njimi je bilo okrog 80 koledarjev, mnogo jih pa ni prišlo na vrsto. Knjiga za razstavo nam je posodila Državna knjižnica iz Nove Gorice.

Druga zanimivost, kateri se nismo smeli odrči, je bilo pustovanje. Kurentov veseli obraz se že od nekdaj smehlja ob strani Slovencev. Tudi mi smo se na njegov god in na god vseh pametnih Slovencev temeljito pripravili. Glavna točka praznovanja je bil popoldanski spored pustnih burk, resnih in manj resnih.

Seveda, Pust je umrl.

Žalujemo ostali !

Black

Tragedija

Ljudje! Umorili ste človeka!

Kje? Kdo? Zakaj?

Da, pogledjte na goro!

Resnično vam pravim, umorili ste ga!

"Toda koga vendar, povej nam,
povej hitro!"

O, koga, la koga naj umore?

Poglejte križ!

Ljudje ob njem!

Poglejte, vendar, na njem umira človek,

človek, ki je Bog, Bog Sin!

"O, ti bedak, ti blaznež,

kje vidiš križ, kje so ljudje,

kje človek-Bog visi?"

Ljudje, ne, ni to laž, pogledjte...

"Molči, vendar norec, ti prekleti,
utihni, sicer te potolčemo takoj!"

O, vi ljudje!

Umorili ste Ga!

V svojem srcu ste Ga zatajili!

Vi: lepi, dobri,

krotki in goreči,

vi, ponižni, plemeniti,

klečeplazni!

O, vi, hinavci, egoisti,

ozkosrčni strahopetci,

vi, nespametni vsevedci,

oskrunjevalci in morilci!

Ubogi vi!

-luke-

in bogoslovce **Semeniščnik** *Reformah*

Življenje v semeniščih hira. Zdi se, da sistem ne ustre ne ustreza več današnjemu času in da je izumrl ali vsaj preživel. Zato se skuša to obnoviti, popraviti. Spremembe se vrše po vsem svetu. Zlasti je to vidno pri današnji mladini, ki stremi po svobodi. Toda prav ta je že marsikoga spravila v pogubo. Zato je silno važna definicija svobode. Napačno je reči: "Svoboden je tisti, ki lahko po mili volji dela kar hoče". To sploh ni svoboda, ampak suženjstvo nagonom. Na takem principu ne more obstajati svet. Svoboda je v nečem drugem. Je v odločanju za dobro, ker je naša volja na to uravnana in to pot razum potrjuje. Normalno je, da vse dobro premislimo in se odločimo za tisto, kar je po naši pameti pravilno. Ko razum nekaj vpozna za prav in se tega volja oklene, tedaj je v resnici dobro storjeno svobodno, ker nismo navezani na okove greha in nagonov.

Danes so semenišča bolj odprta, kajti zdi se, da je zaprti tip semenišča kakor preživel, neustrezen današnjemu času in razmeram. S tem pa ni rečeno, da je zaprti tip semenišča neucinkovit. Iz malih semenšč lahko naredimo raj. To je sicer ideal, a v resnici je to težko izvesti. Malo in veliko semenišče lahko postaneta vzorna družina, pristno bratstvo, božje ljudstvo, kjer so fantje "enih misli, enega mišljenja in čustvovanja". Ze Sokrat je dejal, da je "sramotno za človeka, če nima prijatelja. V semeniščih se tega ne bojimo, ker je idealna družbena ustanova, da se gojenci med seboj dobro poznajo, si klešejo značaje itd. V tem ni zaprtost, v tem je prednost semenišč. Spoznavajmo se, opozarjajmo na napake, varujmo se vzvišenosti, pretirvanja, uveljavljanja samega sebe v negativnem pomenu. Ne bodimo revolucionarji v praznih rečeh, v malenkostih.

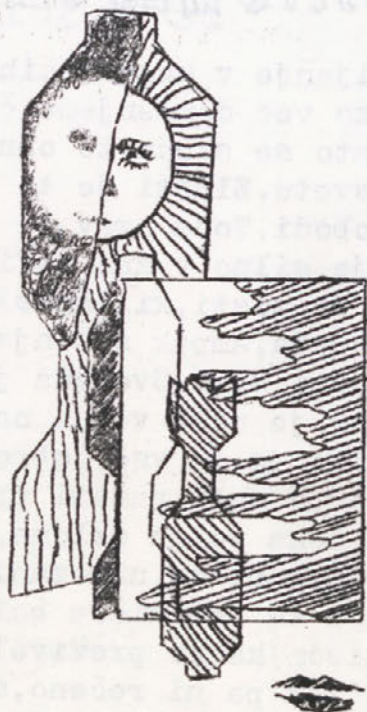
Reforme so sicer potrebne, čutijo jih semeniščniki tako kot bogoslovci. Nov čas je prinesel nove probleme. Tako se moramo seznaniti z njimi, jih temeljito preštudirati in poiskati adekvatne rešitve. Ni rečeno, da je vse v redu, če je lepa hisa, ki nosi morda naslov bogoslovje ali malo semenišče.

Hočemo reforme, kjer sploh niso potrebne. Delamo jih samo zato, da se nekaj spremeni, da zadostimo času. Oziramo se na razne malenkosti, naveličali smo se celo molitve, promišljevanja. Vse to je posledica pomanjkanja vere, resnosti, nimamo jasnega cilja, še manj jasne odločitve za vse božje. Ne znamo se več premagovati, ne poznamo duha žrtve, ne smisla za darovanje in za pravo ljubezen, ki se daje. Problemi so zato, ker jih sami delamo, ker ne znamo ubogati in zato smo nezadovoljni, nemirni, nesrečni.

Zato, bratje, začnimo revolucijo najprej pri sebi, pri svojih napakah. Spremenimo se mi in spremenil se bo svet. Niso zaman rekli stari benediktinci - ora et labora. Molitev in delo sta potrebna za novi svet. Nemogoče je brez lastnega prizadevanja kaj doseči. Upostevajmo reklo: "In hoc signo vincas" in "Crux stat deum volvit terra". Ostalo bo le tisto, kar je božje, vse drugo bo propadlo.

Tragika

V svetu,
lačnem hrane,
je na kupe bomb!
Kam z njimi?
Nad Vietnam, ...
letijo,
mori jo.
A svet molči!
letijo,
mori jo,
nedolžne ljudi.
ZAKAJ MOLCITE?
tudi vi ste krivi da
letijo,
mori jo,
nedolžne ljudi.

Danteus

Prermišljevanje ob zemljevidu Afrike

Strašno celino
si ti ustvaril!
Zahtevala je žrtev,
veliko žrtev.
Koliko misijonarjev
in misijonark je šlo,
da Ti ustvari kraljestvo.
Ustvarjajo oni,
ustvarjamo mi.
Toda žetev je velika,
delavcev malo,
ljudje Te hočejo
in Te bodo še hoteli
do konca sveta.
Ti, uničevalka mladosti,
mlada celina,
drugim si uničila življenje,
mnogim ga boš še uničila,
a kaj je življenje
proti vstajenju?

Danteus

Odločitev

Vesel sem se odpravil na avtobus, kot že dolgo nisem bil, saj sem po tolikem času zopet šel domov v civilni obleki, brez težkih vojaških obveznosti, ki so me vezale kar sedemnajst mesecev. Ko sem se usedel na enega izmed avtobusnih sedežev, me nekdo z veselim glasom pokliče. Obrnem se in kar obstrmim od začudenja.

"Mirko, kaj pa ti v tako oddaljenem kraju?"

"Čudno se ti zdi, kajne!" mi je rekel smejoč. "Tu sem v semenišču!" je izjavil besede s takim glasom, kot da mu ni nič lepšega reči.

"Kaj, ti?" več nisem mogel reči od neznanskega začudenja.

"Rad bi te zaprosil, da mi odpustiš, ker sem se včasih tako norčeval iz tebe in iz tvoje odločitve; kot vidis sem sedaj tudi jaz na tej poti."

"Mirko...!?" sem zopet izrekel njegovo ime še vedno v začudenju.

"Nič me ni treba izpraševati", me je hitro prekinil, "saj ti bom vse povedal", in pričel mi je razlagati svoje življenje zadnjih treh let.

"Tudi jaz sem že takrat, ko sva bila skupaj, čutil, kar si čutil ti. Vedno sem poslušal klic, ki je vpil: "Pusti vse in pojdi za menoj!" Toda vse to sem v sebi zatiral. Ker se mi je ta klic vedno oglaševal in sem se ga hotel otresti, sem se z vnelo lotil učenja, postal sem bolj aktiven na praksi, ki smo jo imeli na srednji šoli mislec, da bom s tem pogasil tisti ogenj, ki se je v meni oglašal in razgoreval vedno bolj. Niti sam ne vem, zakaj nisem takrat sledil božjemu klicu, zakaj sem ga hotel izkopati iz duše, zakaj? Sedaj razumem, kako je bilo tebi takrat, ko sem tako preklinjal našega Stvarnika in si me ti opomnil na to, toda jaz sem ti odvrnil, češ, kaj tebi to mar. Čudil sem se ti, kako si mogel tako javno pokazati svoje prepričanje. Sedaj mi je jasno. Tebi je bil Bog vse, kot je sedaj meni. Ko sem nadaljeval študij, me je prvo leto, po tvojem odhodu, zanesla pot mimo neke cerkve. Bilo je že skoraj tri leta, odkar nisem bil v cerkvi. Neka sila me je vlekla in vstopil sem. Čeprav je bila polna ljudi, je vladala v njej popolna tišina. Kmalu nato so pričeli moliti križev pot. Du-

hovnik je z žalostnim glasom rekel: "Pilat obsodi Jezusa na smrt" in glej, kar nekaj se mi zgane v duši. Kaj ni danes veliki petek? Na ta dan, pred skoraj dva tisoč leti je bil Jezus pribit na križ in to samo zaradi naših grehov, jaz pa ga tako preklinjam in zaničujem. "Ne, ti me ne zaničuješ, ampak si to samo predstavljaš!" se oglasi nekaj v meni, "prav tebe sem izbral, da boš pomagal ljudem, ki tavajo po svetu brez cilja, brez pravega smisla, takim ljudem, ki ne vedo, da sem trpel tudi zanje, da bodo tudi oni prisli v naše občestvo!" prav tebe..., prav tebe..., je odmevalo v moji duši. Oh, Oče, ne! Razreši me te naloge, pusti me, da odidem dalec, daleč stran od tega, kar mi hočeš naložiti. To je pretesko zame, sem prosil in solze so mi drsele po licu.

Toda v meni se je še vedno oglašalo: "prav tebe..." Hotel sem zbežati iz cerkve, toda nisem se mogel premakniti. Padel sem na kolena, izčrpan kot še nikoli prej in rekel sam pri sebi: "Zdaj vidim, da si ti močnejši, naj se zgodi tvoja volja!"

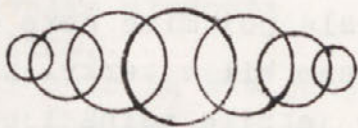
Vstal sem in šel z žarečim obrazom iz cerkve. Veliko veselje me je prevzelo, ko sem se spomnil, da se ne bom več bojeval z Očetom, saj sem se vdal njegovi volji.

Sedaj sem tu, prav tako vesel kot takrat, ko sem dopustil, da je prodrla v mene resnica, da je Kristus tudi zame trpel in umrl na križu. Sedaj veš vse in mislim, da se ne čudiš, ker me vidiš tukaj."

Nisem imel besed, da bi mu odgovoril. Ločila sva se le s pozdravi in željo, da bi oba dosegla cilj, ki nama ga je namenil Gospod.

Kako lepi so tvoji načrti Gospod! Oh kako čudovita so tvoja pota, če človek samo malo posluša tvoje besede in jih spoštuje. Daj da bi vsi ljudje videli svoje zivljenje v tvoji smrti na križu in slavnem vstajenju.

M.

Pesem

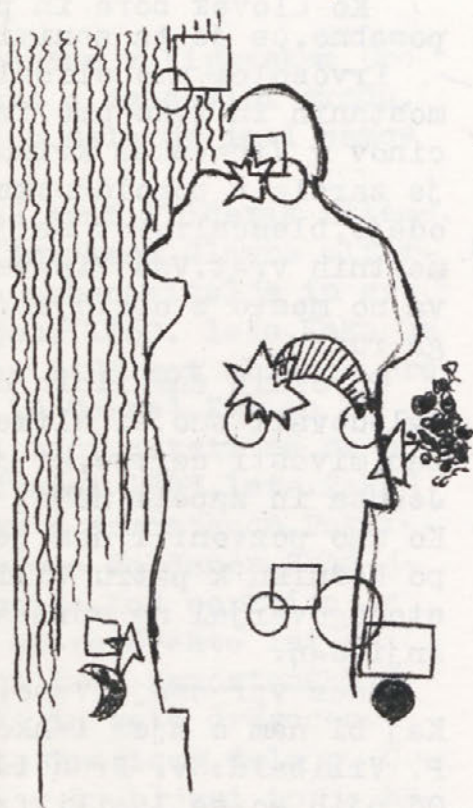
Noč je črna, nema,
spanec noče na oči,
možgani hlastajo za utrinki spomina,
ki se porajajo iz noči.

Misel je težka, duh
se ne zdrami ob njej.
Zažari, ko se iz teme zasvetijo
tvoje oči...

Kri zaplapola, prsi valovijo
srce kipi, hrepeni -

-zaman-

Ukraden trenutek, utrinek noči,
ki zažari, da ugasne,
z njim ugasne spomin
na srečne dni.

Black

Razmišljanje

Strmim
v zvezdnato nebo,
to praznino,
ki jo napolnjuje On,
Beseda,
Življenje,
On živi,
mi umiramo,
a živimo
naprej, mi popotniki
z odvečnimi kilogrami
in suhci
in drugi, pohabljeni in slepi
živimo!
Kdaj bomo ENAKI?

Danteus

Razočaranje

Sanje, sanje, sanje
a ti si tu,
moj prijatelj mladostni.
A sedaj jih ni,
ni več - tebe.
Osamljen, zapuščen,
v družbi atomski,
a moj prijatelj?!
Kmalu se vidiva!
Sanje, sanje, sanje!

Zvone

O samostanu v Vipavskem križu

Ko človek bere in posluša o nekem kraju, si ga želi videti, posebno, če je ta zanimiv.

Prvošolci smo slišali že pri verouku zanimive stvari o samostanih in tako smo izbrali nedeljski sprehod za obisk kapucinov v Vipavskem Križu. Vreme je bilo vedro, Vipavska dolina je žarela v popoldanskem soncu, vrhovi pa so se, pokriti z belo odejo, bleščali. Pot se je vila v hrib in kmalu smo prispeli do mestnih vrat. Vas Vipavski Križ je bila v prejšnjih stoletjih važno mesto z obzidjem. Ponekod obzidje še stoji, toda zob časa ga ruši.

Po ozkih značilnih ulicah smo prišli do župnijske cerkve. Ogledovali smo si slike na platnu, kapelico Sv. Križa in druge zanimivosti cerkve, ki je gotovo že precej stara. Počastili smo Jezusa in zapeli nekaj pesmi, nakar smo šli h kapucinski cerkvi. Ko smo pozvonili, nas je prijazno sprejel brat vratar. Šli smo po hodniku k patru Vilibaldu. Bil nas je vesel in nam je čvrstooogovarjal na vprašanja, ki smo jih bili pripravili že prej-šnji dan.

Naše vprašanje: Vemo, da je ustanovil vaš red sv. Frančišek. Kaj bi nam o njem lahko povedali?

P. Vilibald: Sv. Frančišek je ustanovil manjše brate (minorite). Od njih so se locili franciskani; od franciscanov pa so se odcepili kapucini, ker so hoteli živeti strožje. Namen vseh teh rodov je siromašno življenje po evangeljskih svetih. Sv. Frančišek se je rodil bogatemu trgovcu v Assisiju. Bil je veseljak, navajen razkošnega življenja. Nekega dne je kot vitez na konju srečal na poti gobavca, ki se mu je zastudil. Obrnil je konja in zdirjal proč. Čez nekaj časa se je pokesal svojega dejanja, odjezdil k gobavcu in ga objel. Ta dogodek je spremenil njegovo življenje. Kar se mu je prej studilo, se mu je spremenilo v veselje. Bog mu je dal milost, da je zapustil bogastvo in se oklenil križanega Kristusa. Ustanovil je menihe. Franciskov red je temeljil na popolnem siromaštvu. Frančišek je začel vse svoje bogastvo razdeljati potrebnim in revežem. Oče ga je preklel, ker je, po njegovem, zapravljal premoženje. Frančišek je prosil enega izmed sobratov, naj ga blagoslavlja, ker ga oče preklinja, da bo prevladoval blagoslov nad prekletstvom. Ko je nekoc molil v cerkvi, je zaslišal božji glas: "Popravi mi cerkev!" Frančišek je začel popravljati cerkev, toda kmalu je spoznal, da mu Bog ukazuje, naj popravi Cerkev, potujoče božje ljudstvo v nebesa. Tako je začel pridobivati mase za božjo Cerkev, ki so ji bile prej nasprotne. Poravnal je nemire med mesti. Ob koncu svojega življenja je svetnik dobil odtise Kristusovih ran (stigme). Značilno za njegovo življenje je veliko trpljenje. Trpel je tako rad, da je v največjem trpljenju zložil Sončno pesem. V njej proslavlja Boga, božje stvarstvo in smrt. Zvezde imenuje sestre, mesec in sonce brate. Živali so ga imele tako rade, da so ga na prvo besedo ubogale. Tudi volk, ki je prej klal, je

postal krotak. Njegov duh je bil vesel in siromašen. Poudarjal je da je v odpovedi veselje. Učil je potrpežljivo prenašati tegobe, ponižanja, obrekovanja... Umrl je star 44 let. Danes ima na svetu več kot 30 000 članov.

-Zanima nas, kdaj je bil ustanovljen samostan v Vipavskem (po starem Svetem) Križu. Kaj nam lahko poveste o zgodovini gradu, cerkve in samostana? Kakšen pomen in kakšno delo je imel samostan nekoč in danes?

-Kapucinsko cerkev je dal sezidati 1636 grof Friderik Attems. Posvečena je bila 1. 1643 sv. Frančišku Asiškemu. Glavna oltarna slika v kapucinski cerkvi predstavlja ustanovitelja in sv. Klaro. Župnijska cerkev pa je bila dograjena 1660. leta. Kako je prišlo do ustanovitve? Kriški grad, sezidan 1492. kot obramba proti Turkom, je bil last grofov Türnov (de la Torre). Ker so ti grofje postali protestantje in so želeli tudi ostati, so se morali izsaliti. Grad so prevzeli grofje Attemsi 1505. leta. Takoj so se pokazali verne in ustanovili cerkev s samostanom. Poklicali so kapucine, ki so ostali tu nepretrgoma do danes. Grad je propadel, ker ga je 1864 razkrila močna burja. Pod cerkvijo je grofovska grobnica, ki se je uporabljala skoro dvesto let Napoleona. Pod cerkvijo je na drugi strani tudi samostanska grobnica. Obe sta z zidom loceni. Znamenita in zelo dragocena je velika slika na platnu "Slava presveta Trojice", delo p. Gesualda. Slika je bila večkrat na razstavi v Ljubljani in jo hodijo ogledovat mnogi turisti. Lesena kipa Marije in sv. Antona Padovanskega sta krasno delo tirolske umetnosti. Tretji oltar predstavlja svetega Valentina, ki prihaja iz nebes ozdravit božjastnega. Sv. Valentin je namreč zaščitnik zoper božjast. Ta slika je umetniško delo, kakor Kristusovo bičanje in obglavljenje Janeza Krstnika na hodniku v zakristijo. Naše delo je v glavnem misionarsko. Pomagamo na župnijah, spovedujemo in pridigamo. Samostan je odigral vlogo v zgodovini v verskem življenju ljudi. Ta vloga se je predvsem kazala v spovedovanju in pridiganju.

-Iz vašega samostana prihaja tudi več pomembnih mož. Najbolj se odlikuje po svojih pridigah Janez Svetokrižki. Kaj bi nam povedali o njem?

-Rodil se je 1554 v Vipavskem Križu v eni izmed hiš na + Bil je več let samostanski predstojnik. Spisal je znamenite pridige. Umrl je v Gorici, kjer je tudi pokopan.

-Kakšna je vaša povezanost s svetom?

-Znamo se približati ljudem, naša povezanost se kaže v pridigah in spovedovanju.

-Kako strogo živite?

-Ne živimo tako strogo kot sveti Frančišek: hodil je bos, nosil spokorne pasove in se bičal do krvi.

-Kako si delite delo, koliko članov steje vaša samostanska družina in koliko naraščaja imate?

-Tu živijo štirje patri, trije bratje, en upokojenec in kaplan

na zdravljenju. Delo je lepo razdeljeno. P. Krišpin obdeluje vrt, jaz sem p. Vilibald, gvardijan pa je Peter Krnelj. Naraščaj imamo v Ljubljani; zadnjič smo imeli tukaj 4 novince (19707, toda od njih ni nobeden ostal v samostanu.

-Radi bi videli tudi knjižnico. Ali imate v njej dragocene knjige?

-V njej so predvsem stare in debele latinske knjige ter nekaj italijanskih. Ko so prišli Italijani v Vipavski Križ 1918 (po prvi svetovni vojni), so zagali vse bogate slovenske knjige in tako oširomašili knjižnico. Pridige Svetokriškega pa so se izgubile neznano kam. V našem samostanu želijo ljudje videti pridige v originalu, a jih žel ni.

-Koliko kapucinskih samostanov je še v Sloveniji poleg vašega?

-Je še šest samostanov in sicer v Ljubljani, Celju, Ptuj, Krškem, Skofji Loki, v Mariboru in pri nas.

-Kaj je prinesel koncil vašemu redu?

-Prinesel nam je poživitev kot ostalim vernikom ter nekaj sproščenja; okovi srednjega veka so izginili.

-Na kakšen način pridobivate nove poklice?

-Na župniji pridemo v stik s katerim velikodušnim fantom, ki ga Bog kliče: "Ce hočeš, pridi in hodi za menoj!" Vendar imamo malo poklicev s Primorske.

-Kakšni so pogoji za vstop v vaš samostan?

:Za brate sprejmemo fanta, ki ima predvsem trdno voljo in sposobnost. Dovolj je osnovnošolska izobrazba. Gojenec je eno leto ali dve kot pripravnik v samostanu. Sledi leto preizkusnje, nakar se fant odloči. Za patra-duhovnika pa so potrebne vse sole kot za škofijskega duhovnika.

Po končanem pogovoru smo krenili v staro obednico s slikami iz življenja svetnikov in svetega pisma, potem pa v knjižnico. V njej smo si ogledovali zelo debele (tudi 25 cm) latinske knjige. Od tam smo šli v kuhinjo in v celico enega izmed patrov. Celica je ozka sobica s posteljo, omaro in univalnikom. Brat vrtnar nam je pokazal širok in lepo urejen vrt, od koder je lep razgled na velik del Vipavske doline. Za tem smo šli v zakristijo, kjer molijo kapucini brevir in molitve. P. Vilibald nam je povedal tudi dnevni red: "Ob 5. uri in pol vstanemo, nato imamo molitve in premišljanja. Sledi maša. Dopoldne dela vsak svoje praktično delo, popoldne gremo na župnijo ali kam drugam; starejši ostanejo doma in opravljajo kakšno delo.---

Urin kazalec se je pomikal proti pol štiri, zato smo se zahvalili, zatem pa odšli v cerkev. Pomolili smo pred najsvetejšim, nato pa zapeli na koru dve Marijini pesmi. Odšli smo, bogatejši in srenejši.

1. razred

Jutro v postu

V imenu Očeta...

oh kako lepo jutro!

Ptički pojo, naznanjajo pomlad.

Križ, skorj bo povzdignjen, povelečan...

Na njem bo trpel Sin,

molil.

On, ki je Vse, bo molil!

Zate.

Zame.

Za naju, ki se nikoli ne ljubiva,

nikoli ne ljubiva,

da se darujeva za druge!

Samo padava.

Molitev.

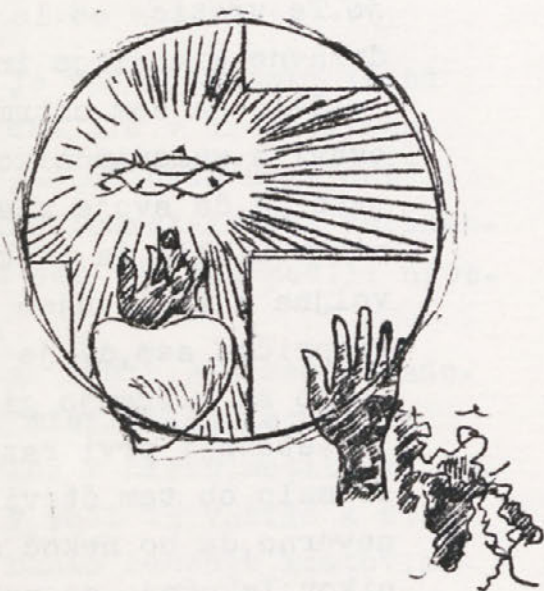
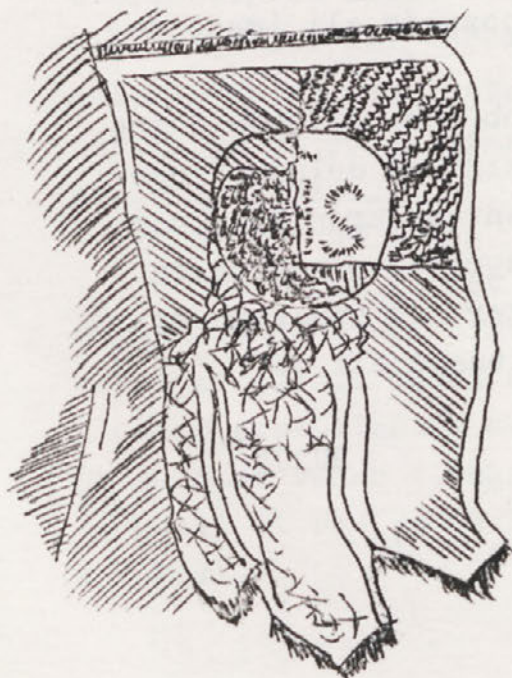
Smejava se, misliva na nekaj,

samo na danes - nikoli na

Njega,

na Alelujo!

-liv-

Kristus je vstal

Odrešenik je smrt premagal!

Izpolnjena je obljuba,

v raji dana.

"Ne misli več na krivdo,

vsi bomo vstali!"

Kristus je vstal...

Raj, življenje večno

nam je dano!

Radujmo se!

Kristus je vstal...

ODPRTO PISMO

Letošnje Iskre so na prvih straneh prinesle tudi tako imenovano "Semeniško kroniko". Ob branju tega sestavka sem se zelo začudil prvemu delu, v katerem avtor govori o problemu naših prvošolcev. V vsebini so izražene težave naših dijakov, ki hodijo na državno gimnazijo. Te vrstice so le delno upravičene, vsaj kar zadeva državne gimnazije in njenih predmetov.

Zelo pa sem ostrmel ob odstavku, ki prinaša mnenje ostalih semeniščnikov. Zdi se mi zelo neodgovorno od avtorja, da svoje mnenje skriva za skupnostjo semeniščnikov. Mislim, da je to mnenje neke skupine, ki ni zadovoljna z življenjem v semenišču, ne pa mnenje večine. Prepričan sem, da je večina dijakov in profesorjev še vedno za notranjo gimnazijo.

Letošnji prvi razred šteje le pet članov. Zamislimo se malo ob tem številu: če bo šlo tako naprej, je zelo nevarno, da bo nekoč slovenski narod ostal brez duhovnikov. Izkušnje so pokazale, da so v glavnem vsi naši duhovniki ohranili svoj poklic v semenišču in le malo takih, ki so se "prebijali" skozi državne gimnazije. Ne moremo pa reči, da so duhovniki, ki so prišli iz semenišča, slabši in manj izkušeni kot drugi. Tudi semeniščniki, ki ne obiskujejo državne gimnazije, živijo v skupnem slovenskem svetu, da lahko spoznajo, ali imajo duhovniški poklic ali ne.

Ugotavljam, da so naši prvošolci ob tem polletju jasno pokazali, da tudi v državni gimnaziji ne delajo "čudežev", kot misli avtor članka "Semeniška kronika". Tudi sen o priznanju šolanja ni tako upravičen razlog, da bi ukinili semeniško šolo, kajti, kar kdo zna, tega mu nihče ne more vzeti, pa naj bo priznано ali ne.

BURJA

Srečanje

Ključ je rahlo zaškripal v vratih, se rahel pritisk na kljuko in težka hrastova vrata so se počasi odprla. Hladen svež dih mi je planil nasproti, počasi sem stopil v mračno svetišče. Vrata so se za mano kar sama zaprla in ostal sem sam v tišini sam s seboj. Začudeno sem se ozrl okoli sebe, hlad in tisina sta me prevzela, nisem vedel, kdaj sem pokleknil in se počasi usedel.

Bil je sončen poletni dan, sonce je veselo sijalo iznad kopastih oblakov in se lesketaje odbijalo v drobnih kapljicah, ki so visele na bilkah in vejah od nedavnega dežja. Narava je bila umita, nebo se je modro lesketalo kot velikan-ski moder baldahin, po katerem so se sem ter tja podili drobni oblaki, kot majhne čredice ovac.

Že od jutra sem v sebi čutil nekak nemir. Bil sem nezadovoljen in ko sem bil pri delu, so mi misli uhajale drugam. Motilo me je enakomerno sopenje živine v hlevu, motilo me je sonce, ki se je navihano ogledovalo v vodi in vabilo k sebi rahle meglene koprene, motilo me je rahlo sumenje listov, motil mir sam.

Nikjer nisem mogel obstati, hotel sem iti v gozd, kamor mi je prej velela iti mama, a nisem mogel napraviti koraka.

S pobešeno glavo sem jo mahnil proti cerkvi, ki je s svojim visokim zvonikom risala dolgo senco preko sosedovega dvorišča. Brez misli sem šel, ker sem upal, ker sem vedel, da bom tam našel kar iščem, ker sem vedel, da bom tam mogel najti sebe in se zopet uravnati na pot, ki sem si jo že tolikokrat izbral, pa mi jo je vsakdanje življenje vedno iztrgalo in zakrilo njen sijaj.

In sedaj sem tu...

Sončni žarki rišejo čudovite podobe na tlaku in jih v skrivnostnem mraku oživljajo. Sliši se enakomerno tolčenje kapel, ki padajo zunaj s strehe in udarjajo ob trdi tlak, iz globine prezbiterija se utrinja drobna lučka, ki naznanja prisotnost večno živega.

Molil bi rad, pa ne morem, nemo zrem predse podpiraje glavo z rokami.

počasi sem se potopil v preišljevanje. Nisem čutil več, da sem, počasi sem zgubil smisel za rahlo bolečino, ki me je začela spremljati zaradi sedenja, le misel za mislijo je z ostrino udarjala v glavi: čutil sem jih, kot udarce, ki so silili iz glave in se dvigali v višino, v nedogled k svojemu nastanku.

"Človek sem", mi je vedno sililo v ospredje. Meso sem, slabše od živali, stroj sem, šibkejši od drugih in vendar sem postavljen, da postanem svetu vse. Ubog in šibek sem pred orjaki iz narave, vendar tisti, ki si lahko vse podredi. Sem močan, pa se tolikokrat čutim šibkega v sebi; jaz, ki sem naravi vse, ki sem njen višek, sem sam zase ubog. Urejam vse, ne znam pa urediti samega sebe, ne razmerja do drugih. Sem tisti, ki misli, da sem že zelo visoko, pa se spustim tako nizko, da sam sebe uničujem, ko izdelujem orožje proti sočloveku, ki mi je popolnoma enak in ki ima podobne naloge in isti cilj. Sem tako šibak, da zaradi svojega ugodja uničujem življenje, da tako hitro menjam mnenje, da ne znam rad imeti soljudi.

In vendarle: čez angele me je povišal. Pritegnil me je k sebi kot nekaj, brez katerega ne more biti, kar mu je bil smisel vsega stvarjenja. Za sina me je poklical, ko nas je v svojem Sinu združil v eno, v zvezo, ki se hkrati z Njim neprestano dviga iz nižin k svojemu uresničenju...

zdramil sem se iz misli. Ura je pravkar udarila in njeni udarci so se zamolklo oglašali skozi debele zidove. Čudno mirno je bilo; trznil se, okrenil. Sončni žarki so poševno padali skozi okna, obzorje je rdeelo. Bil je že pozno popoldne.

Zopet so se odprla vrata, počasi sem izstopil. Rdeč blesk sonca me je bodel v oči. Začudeno sem se ozrl okoli sebe. Saj svet je vendar lep! Bil sem srečen, ker sem spoznal, kaj sem.

Ko se sedaj spominjam tistega dogodka, se mi vedno obnovi, kar sem tedaj mislil. Dogodki vsakdanjega življenja me zopet bremenijo, a sedaj jih veliko lažje osmislim in tako premagam težave, ki me spremljajo.

t

Hipiji

Na ulici,
jih vidim,
z dolgimi lasmi
in brado,
s kitaro pod roko,
ko strmiijo
neznano kam.
Kdo si ti?
Mladina,
generacija, ki protestira,
živi
in ustvarja,
a mi jih ne vidimo,
nas je sram,
ker so morda boljši
kot mi
in se borimo za svobodo jutrišnjega dne.
Tudi v njih je Kristus!

Otrokova balada

Danteus

Krik...

Kri!

Na cesti leži

telesce,

drobne kosti.

Mlado srce

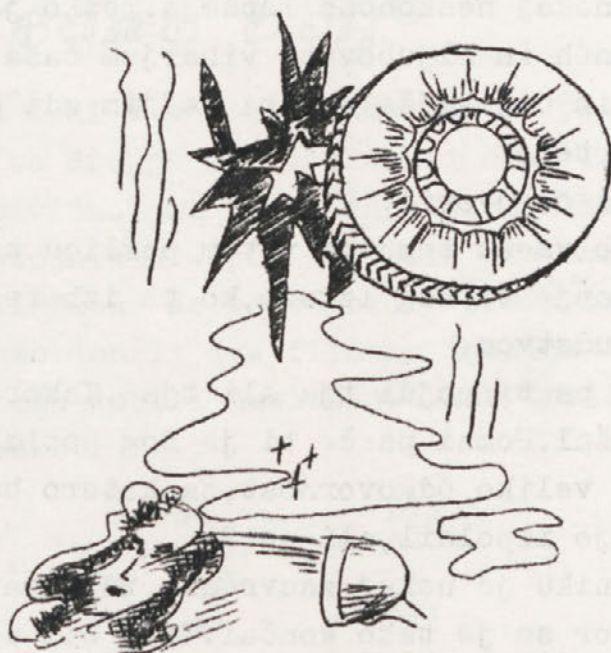
še živi...

Modre oči

polne življenja

tiho ugašajo.

Uršič

Mati in jaz

Sedim pri oknu in gledam deževne kapljice, kako polzijo po steklu. Naenkrat zagledam voznika s konjem, ki se pomikata skozi vas. Stojim pred težko odločitvijo; kam naj se dam po osnovni šoli?

Voznik je potegnil konja za vajeti in ta se je odzval stisku. Naenkrat mi prešine glavo ena sama misel: Ali se more fant pri štirinajstih odločiti prav?

Samo človek je postavljen pred to nalogo, nobeni živali se ni treba odločati: uboga samo človekova navodila.

Iz kuhinje je prišla mati in se usedla nasproti mene.

- No, Miran, kaj si takšen zadnje čase? Se nisi še nič odločil, a?

Samo skomignem z rameni in molčim.

- Veš, to je tako, - nadaljuje mama - kamorkoli boš šel, povsod boš moral najprej gledati, da boš človek, ki zna nekaj ustvariti, ne pa "šleva" pod vplivom drugih.

Kar požiral sem njene besede. Takih naukov je zmožna na tako preprost način dati samo mama. Tista mama, ki so jo opisali literarni velikani in jo sedaj mnogi opisujejo.

- Veš, mama, - začnem skoraj šepetati - rad bi šel v semenišče! -

Hitro sem jo pogledal. V njenih očeh se je zabliskal žarek veselja, čeprav se ni nobena poteza na njenem obrazu spreminila. Nadaljevala je odločno:

- To je najtežji poklic, ki si ga moreš izbrati. Res je lepo biti zdravnik in reševati človeška življenja ali biti arhitekt in graditi drzne stavbe; vse to je nekaj lepega. A reševati duše je še nekaj neskončno lepšega. Težko je biti duhovnik v današnjih dneh in kljubovati viharjem časa. Vsi ljudje te imajo na očeh in najmanjša napaka se jim zdi nemogoča. Ali se zavedaš vsega tega?

- Da, sem ji odgovoril.

- Toda kljub vsemu temu je v tem poklicu nekaj lepega. Kako veliko zaupanje ti Bog izkaže, ko te izbere za svojega glasnika med ljudstvom.

Ne rečem pa ti: pojdi tja ali tja. Kakor si boš izbral, tako boš ležal. Pomni pa: če ti je Bog poslal ta poklic, prevzemaš sedaj veliko odgovornost, za katero boš nekdanj odgovarjal, ali si jo izpolnil, ali ne!?

Na štedilniku je nekaj zacvrčalo in mama je pohitela tja. Najin pogovor se je tako končal. Toda bil sem ji hvaležen za te besede in ji bom hvaležen vse življenje. Res, mati je nekaj nenadomestljivega.

Ψνϋς

V semenišču je izgubil nogomet svojo popularnost in še dolgo bomo zdihovali po razburljivih in senzacionalnih igrah na stadionu " Za semeniščem",kjer je bila tribuna nabita do zadnjega sedeža oziroma stojšča.Pograšali bomo reprezentanco,ki je Vipavce premagala z dvošteviličnim rezultatom.

Nič manj /morda tudi več/ prijateljev si je pridobil "duhovni šport" - hipnotiziranje.Beseda je izpeljana iz grške besede *Ψνϋς*,kar pomeni spanje. Čeprav opazimo spanje še po šesti uri zjutraj,potem v kapeli,v šoli,med študije,rabimo izraz *Ψνϋς* le za umetno spanje.Kdor ne more ponoči spati ali pa premalo sanja,gre k g. prefektu ali tov. Škofu /lahko bi naštel še katerega/ in ta ga zaziblje v globoko hipnozo.Pacient mora biti resen,ker se drugače ne more zbrati in mu potem rečejo,da simulira.Dokaz za popularnost so polne spalnice,kjer je premalo postelj za vse in se morajo opazovalci zadovoljiti s stojšči.

V semenišču krožijo različna mnenja,ali je hipnoza le trik,ali dejansko vplivanje na voljo tuje osebe.O tem ne bom razpravljaj.Hipnotizerjem želim veliko uspehov in napredovanja ter dovoljno število preskusnih kuncev,firbcem pa veliko zabave in uživanja.

Vedno boljše

Max

Kaže,da je tudi v semenišče končno le prišel čas refofm,ki so se drugje že pred nekaj časa izvršile.. Najbolj je to vidno pri naših najbližjih in neposrednih predstojnikih - pri gospodih prefektih.Do lani smo imeli /menc se to ne tiče/ predstavnika oblasti,letos smo dobili dva filmska igralca - mnogo boljše.Morda bomo dobili naslednjič kar tričlansko Apollovo posadko.

Black

STRMA POT JE NAJLEPŠA

Hitro sva se vzpenjala proti vrhu visoke gore. Pred nama je bil cilj - razgled. Bila sva že pod vrhom, ko sva zagledala v dolini ljudi. Hotela sva jih pozdraviti z vriskom, toda glas nama je ostal v grlu.

Nemo sva sedela na robu in noge so nama bingljale nad prepado. Obdajale so naju višoke gore.

V dolini je bil že mrak, le vrhove gora je obsvetljevalo sonce. Opazovala sva lepoto narave. Bila sva brez besed. Kako naj bi z besedami opisal veličastvo. Bilo je, kot bi pogledal skozi kristalen kozarec, na katerega posije sonce. Na sredi je bil očak ves v zlatu, ki sta ga obdajala dva mladeniča. V polkrogu so ga obdajali vrhovi in se mu priklanjali kot dvorjani kralju.

Za hrbtom sva zaslišala dihanje. Obrnila sva se in zagledala fanta, ki naju je prehitel s pozdravom.

Vprašal naju je, v kaj sva tako zamaknjena?

"V to, kar vidiva in tisto, kar se za to lepoto skriva."

"Res je lepo, toda kaj naj bi se skrivalo za naravo?"

Dolgo časa smo molče sedeli, nato sem mu rekel:

"Nekdo je moral te gore narediti."

Debelo me je pogledal in ostal brez besed.

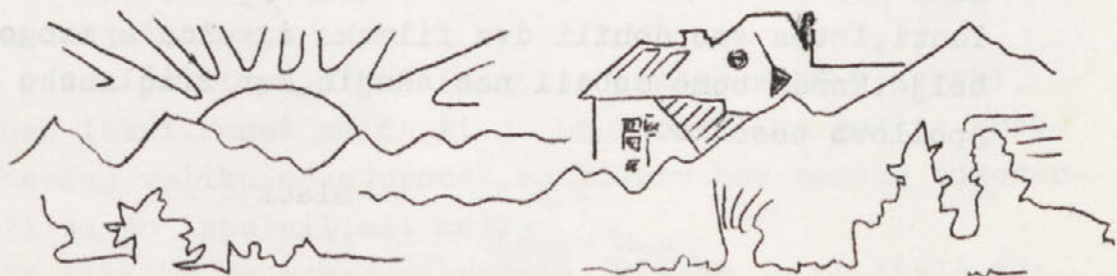
"Ali vidva verujeta?"

Brez besed sva prikimala. Začel nama je pripovedovati življenjsko zgodbo: "Kot majhen deček sem hodil v cerkev in v verouku. Ko pa sem prišel v višje razrede osnovne šole, sem prišel v slabo družbo in opustil mašo in verouk. Nehal sem verovati. Edina ljubezen, ki jo še imam, je ljubezen do planin."

Nekaj časa sva ga pustila, da je premišljeval, nato sva ga poklicala v kočo, ker je bila že trda tema.

Sprostili smo se po pobočju, veseli lepega doživetja.

X

kaj bi povedal starejšim

Heraklit je dejal, da so vzrok gibanja nasprotja, ki se pojavljajo v svetu. To se je očitno odražalo v zgodovini, ko so družbene sloje pretresala nasprotja in rojevala nove družbene sisteme. Tudi danes so v svetu nasoglasja in nasprotja, ki tarejo človeštvo.

Mlad sem. V svoji popotni torbi imam le malo življenjskih izkušenj, trpljenja, temne plati življenja. Okolje me pač poskuša obvarovati pomanjkanja, zablod in razočaranj, obenem pa mi nudi možnost ugodja, zabave, dela in svobodnega ustvarjanja.

Biti mlad pomeni biti aktiven v družbi, prinašati življenjsko vedrino, postopoma dozorevati.

Marsikdo od starejših pravi, da je današnja mladina pokvarjena, brez idealov, plitva, nezmožna pravega življenja. Upam si trditi, da je današnja mladina taka, kot v preteklosti. Vesel sem bil pripombe, ki jo je izrekel nek možakar: "Zaupam mladini, moram ni zaupati, ker je v nji prihodnost." Današnja mladina je pripravljena na življenje zavestneje in svobodneje kot nekoč. Ne kaže obupati nad njo, ampak jo skušati razumeti.

Če razvijamo to razumevanje, trčimo ob konflikt med starši in otroki, vzgojitelji in učenci, predstojniki in podrejenimi. Starejšim bi rad povedal naslednje: ni bolj mičnega za mladega človeka, kot če je vklenjen v ozke okove reda, ukazov in prepisov. Mladost je vendar iskanje in izbiranje! Ravno v tem vidim veselje - v možnosti tehtanja in izbiranja. Včasih pomočiš nogo v mrzlo vodo, vendar to pripišeš samemu sebi in je to dragocena izkušnja za življenje. Mladost je posejana s cvetjem čistega veselja, ki izvira iz idealizma, življenjske pristnosti in mladostnega poleta, ki se ne zaustavlja pri porazih in neuspehih, ki gleda na krivice sicer kritično, a ne doume globine, ki nam daje voljo do eksistence in življenja. Mladost ni obremenjena s slo po lastnini, ne s hinavskimi prijateljskimi nameni, niti s pretirano strastjo po užitkih. Mladost je čas spoznavanja, odločanja, razvoja in dozorevanja. Ne vem, morda se starejši bojijo za svoje naslednike, jih skušajo obvarovati, jih odvrniti od razočaranj, ki so jih sami doživeli, ne morejo premagati ljubosumja do svojega doraščajočega otroka. Ni tako lahko prepustiti življenjske vaje ti mlademu neizkušenemu človeku, vendar se morajo dokopati do

spoznanja, da je človek najbolj gotov na svojih nogah. Starejši so dolžni posredovati mlajšim začetne življenjske akorde, predvsem pa dober zgled.

Saj je upravičeno njihovo tarnanje nad neresnostjo in nevestnostjo mladih pri učenju in pri delu, nad netrežno zlorabo svobode – vsak začetek je težak, še posebno pa vstop v osebno in samostojno življenje. Mladi imamo prijatelje med svojimi vrstniki, vendar, če se bodo tudi starejši ljudje iskazali zaupljive in poštene osebnosti, bodo brez dvoma pritegnili našo pozornost in nas nehote usmerjali.

Exempla trahunt.

Razumem starejše, vendar jih mladostna kri ne more vedno poslušati.

Janko Bizjak

Uredništvo ISKER želi

vsem bralcem

BLAGOSLOV

vstalega Kristusa

